18. 2. 2019

ID: 108835

# Restituce

Dovolání, které neobsahuje údaje o tom, v čem dovolatel spatřuje splnění předpokladů přípustnosti dovolání, je vadné, přičemž podle § 241b odst. 3 o. s. ř., dovolatel může takové vady odstranit z vlastní iniciativy nebo na výzvu soudu jen do uplynutí lhůty k dovolání. Marným uplynutím této propadné (prekluzivní) lhůty se původně odstranitelné vady dovolání stávají neodstranitelnými. Uplatněním způsobilého dovolacího důvodu ve smyslu § 241a odst. 1 o. s. ř. není zpochybnění právního posouzení věci, vychází-li z jiného skutkového stavu, než z jakého vyšel při posouzení věci odvolací soud.

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky č.j. 28 Cdo 1696/2018-407, ze dne 23.10.2018)

Nejvyšší soud rozhodl v právní věci žalobkyně Kanonie premonstrátů Teplá, se sídlem T., zastoupené JUDr. J.K., Ph.D., advokátem se sídlem v P., za účasti 1) Lesů České republiky, s. p., se sídlem v H.K., a 2) České republiky - Státního pozemkového úřadu, se sídlem v P., o vydání zemědělských pozemků, o nahrazení rozhodnutí správního orgánu, vedené u Krajského soudu v Plzni pod sp. zn. 19 C 78/2015, o dovolání žalobkyně proti rozsudku Vrchního soudu v Praze ze dne 14. prosince 2017, č. j. 4 Co 238/2015-337,tak, že dovolání se zamítá.

Z odůvodnění :

Státní pozemkový úřad, Krajský pozemkový úřad pro Karlovarský kraj (dále jen „správní orgán“), rozhodnutím ze dne 3. 6. 2015, č. j. SPU 294768/2015/129/Kali, rozhodl podle § 9 odst. 6 zákona č. 428/2012 Sb., o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi a o změně některých zákonů (zákon o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi), ve znění nálezu Ústavního soudu uveřejněného pod č. 177/2013 Sb. (dále jen „zákon č. 428/2012 Sb.“), tak, že žalobkyni (žadatelce) se nevydávají nemovitosti, které podle aktuální srovnávací identifikace parcel odpovídají v současnosti nemovitostem označeným k datu převzetí státem (PK - nově KN) v k. ú. D. V. u T., a to parcely: PK - nyní KN č., PK - nyní KN č. , PK - nyní KN č., v k. ú. Dřevohryzy, a to parcely: PK - nyní KN č., PK- nyní KN č., PK - nyní KN č., PK - nyní KN č. a KN č., a v k. ú. B., a to parcely: PK - nyní KN č., PK - nyní KN č., PK - nyní KN č., PK - nyní KN č. a KN č., PK - nyní KN č., PK - nyní KN č. a KN č., PK - nyní KN č. a KN č., PK - nyní KN č., KN č., KN č., KN č., KN č., KN č. a KN č., PK - nyní KN č., KN č. PK - nyní KN č. a KN č. , PK - nyní KN č., KN č., KN č., KN č., KN č. a KN č. (dále jen „předmětné pozemky“ či „pozemky“). Správní orgán vyšel ze zjištění, že žalobkyně vyzvala povinné osoby (účastníky řízení) k vydání pozemků výzvou ze dne 5. 6. 2013, že k uzavření dohody nedošlo a že žadatelka, která je právní nástupkyní Kláštera řádu premonstrátů v Teplé, podala dne 3. 6. 2014 návrh na vydání rozhodnutí o vydání zemědělských nemovitostí. Z listinných důkazů zjistil, že předmětné pozemky se staly vlastnictvím československého státu podle § 1 zákona č. 215/1919 Sb., o zabrání velkého majetku pozemkového (dále jen „záborový zákon“), a § 26 zákona č. 329/1920 Sb., o převzetí a náhradě za zabraný majetek pozemkový (dále jen „náhradový zákon“), jelikož ke vkladu vlastnického práva státu do pozemkových knih došlo již dne 22. 5. 1926, kdy v nich byl proveden poslední zápis (což vyplývá z příslušných vložek pozemkových knih pro jednotlivá katastrální území, v jejichž části B je poznamenáno, že „k návrhu Státního pozemkového úřadu v Praze ze dne 19. 4. 1926 na základě § 1 zákona ze dne 16. dubna 1919 č. 215 Sb. z. a n. a §u 26 a 27 zákona ze dne 8. dubna 1920 č. 329 Sb. z. n a. ve znění zákona ze dne 13. července 1922 č. 220 Sb. z. a n. vkládá se vlastnické právo pro Stát československý“), tedy před rozhodným obdobím (před 25. 2. 1948) uvedeným v § 1 zákona č. 428/2012 Sb. Pokud žadatelka uvedla jako právní důvod nároku majetkovou křivdu dle § 5 písm. a) tohoto zákona, tj. odnětí věci bez náhrady postupem podle zákona

č. 142/1947 Sb., o revizi první pozemkové reformy (dále jen „zákon č. 142/1947 Sb.“), pak správní orgán konstatoval, že i pokud byly pozemky v rámci revize sepsány jako majetek, který podléhá převzetí státem, neznamená to samo o sobě, že tento majetek již ve vlastnictví státu nebyl; oprávněná osoba měla nárokovaný majetek ve své správě a hospodaření, nesvědčilo jí však právo vlastnické. Uzavřel, že po vyhodnocení důkazů jednotlivě i v jejich vzájemné souvislosti nebylo ve vztahu k označeným pozemkům prokázáno spáchání majetkové křivdy v rozhodném období.

V řízení podle části páté občanského soudního řádu Krajský soud v Plzni rozsudkem ze dne 4. 11. 2015, č. j. 19 C 78/2015-135, žalobu, aby žalobkyni byly vydány označené pozemky, zamítl, a rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. Vzhledem k tvrzením žalobkyně v žalobě a s odkazem na § 1 zákona č. 428/2012 Sb. se zabýval především tím, zda jí pozemky byly odňaty v rozhodném období, tj. od 25. 2. 1948 do 1. 1. 1990. Vyšel přitom z důkazů provedených správním orgánem, z nichž vyplývá, že pozemky byly v roce 1926 zapsány do pozemkových knih ve prospěch československého státu. Dovodil, že na základě záborového a náhradového zákona vzniklo vlastnické právo státu již intabulací, jelikož právním důvodem záboru byla zákonná konfiskace a nikoliv prostředečné (derivativní) nabytí vlastnického práva; to vyplývá i z § 6 a § 7 záborového zákona, které řešily situaci hospodaření na konfiskovaných pozemcích, pokud dosud státem nebyly převzaty, dále z § 12 tohoto zákona, podle nějž konfiskovaný majetek mohl být i nadále užíván bývalými vlastníky, ale až při jeho budoucím převzetí byli původní vlastníci povinni státu vydat i zařízení k jeho obhospodařování, z § 18 až § 20 téhož zákona, které stanovily sankce pro případ nerespektování konfiskace, jakož i z § 11 a § 13 zákona, z nichž plyne, že konfiskát (třeba i nepřevzatý) může být propuštěn ze záboru (jinak nebylo možné, aby k nim znovu nabyl vlastnictví původní vlastník). Argumentovala-li žalobkyně sdělením Ministerstva zemědělství ze dne 25. 9. 1938, pak podle soudu prvního stupně nešlo o rozhodnutí o propuštění ze záboru, nýbrž v něm bylo jen konstatováno, že pozemky nebyly fakticky převzaty státem ani Státním pozemkovým úřadem, a proto ministerstvo „svoluje“ k výmazu vlastnického práva státu k nim. Ostatně k propuštění pozemků o výměře v řádech tisíců hektarů ani nemohlo dojít, a to ani rozhodnutím o propuštění ze záboru, neboť § 11 záborového zákona stanovil limit propuštění ve výši 500 ha, a navíc se uvedené sdělení ani nezmiňuje o tom, že by mělo povahu rozhodnutí o propuštění ze záboru, takže je evidentní, že se nejednalo o úkon podle § 11 záborového zákona. Dále soud prvního stupně ohledně skutečnosti, že k přechodu vlastnického práva ke konfiskátu docházelo záborem, nikoliv až jeho předáním a převzetím státem, poukázal i na § 1 náhradového zákona, podle nějž pozemkový úřad má právo na zabraném pozemkovém majetku provádět přípravné práce k přijímání a přidělování zabraného majetku, a na § 2 odst. 2 tohoto zákona, z nějž je zřejmé, že pro stanovení míry konfiskátu je podstatné, jaké pozemky byly zapsány do pozemkové knihy jako vlastnictví státu, přičemž bylo na původním vlastníku, aby případně uplatnil návrh na vynětí některých pozemků z konfiskátu (§ 11 zákona). Z § 3 až § 11 náhradového zákona pak plyne, že bylo konfiskováno vše, pokud pozemkový úřad (a to i na základě návrhu původního vlastníka) neprojevil vůli neujmout se části konfiskátu. Tak tomu ovšem v daném případě nebylo, což je zřejmé ze skutečnosti, že veškeré pozemky byly v roce 1926 zapsány jako vlastnictví státu. Fakt, že reálné převzetí konfiskátu státem (pozemkovým úřadem) není podstatné pro nabytí vlastnického práva státu k němu, je dále patrný z § 12 náhradového zákona, který stanovil, že pozemkový úřad (stát) má právo aktuálním hospodářům dát výpověď z užívání, a to ještě před převzetím konfiskátu, tedy již před převzetím má práva, kterými disponoval jen vlastník. Závěr, že k nabytí vlastnického práva státu ke konfiskaci stačila intabulace, je jasný i z § 26 a § 27 náhradového zákona, podle nichž ke vkladu vlastnického práva státu ke konfiskátům došlo na základě návrhu pozemkového úřadu (který se tímto úkonem aktivně ujal výkonu vlastnických práv ke konfiskátu) s tím, že na základě toho došlo k výmazu věcných zátěží na konfiskátech. Toto ustanovení tedy upravuje specifický způsob převzetí konfiskátu pozemkovým úřadem, který je lex specialis ve vztahu k § 425 obecného zákoníku občanského (císařský patent č. 946/1811 Sb. z. s. ze dne 1. června 1811, ve znění předpisů jej měnících a doplňujících - dále též jen „o. z. o.“). Fakt, že nemuselo dojít k fyzickému předání a převzetí konfiskátu, výslovně plyne taktéž z § 20 náhradového zákona, podle

nějž právo držby a nakládání s konfiskátem přechází na stát dnem vkladu vlastnictví ve prospěch státu. Na základě uvedeného dospěl soud prvního stupně k závěru, že žalobkyni nebyla způsobena v rozhodném období majetková újma, a není tedy osobou oprávněnou podle § 3 zákona č. 428/2012 Sb., a že byl-li po únoru 1948 proveden opětovný zábor nebo se stát poté ujal držby konfiskátu, šlo o výkon vlastnického práva, které mu náleželo již od roku 1926. K argumentaci žalobkyně, že pozemky jí byly odňaty postupem podle zákona č. 142/1947 Sb., poukázal soud prvního stupně na jeho § 16 odst. 1 písm. a), podle něhož ustanovení zákona se nevztahují mimo jiné na pozemkový majetek zabraný dle zákona 215/1919 Sb., je-li v době účinnosti zákona o revizi pozemkové reformy ve vlastnictví státu. Tak tomu bylo i v daném případě, přičemž na těchto závěrech nemůže nic změnit ani zákon č. 46/1948 Sb., na nějž žalobkyně poukázala; zda došlo k odnětí pozemků podle tzv. Benešových dekretů č. 108/1945 Sb. či č. 12/1945 Sb., se soud prvního stupně - vzhledem k závěru, že k odnětí pozemků došlo již v roce 1926 - již nezabýval.

K odvolání žalobkyně Vrchní soud v Praze rozsudkem ze dne 14. 12. 2017, č. j. 4 Co 238/2015-337, rozsudek soudu prvního stupně potvrdil (výrok I.), žalobkyni uložil povinnost zaplatit náhradu nákladů odvolacího řízení účastníkovi 1) ve výši 900,- Kč (výrok II.) a účastnici 2) ve výši 1.200,- Kč (výrok III.) a dále jí uložil povinnost zaplatit České republice na účet Vrchního soudu v Praze na náhradu nákladů odvolacího řízení částku 1.900,- Kč (výrok IV.). Odvolací soud vyšel ze skutkového stavu zjištěného správním orgánem a soudem prvního stupně a po zopakování a doplnění dokazování dále vyšel ze zjištění, že „právní předchůdce žalobkyně nebyl srozuměn se stavem pozemkové reformy na velkostatku Teplá, že proti řadě rozhodnutí podal stížnosti k Nejvyššímu správnímu soudu (viz dopis přednosty II. odboru Ministerstva zemědělství ze dne 10. 11. 1930), že žalobkyní tvrzená dohoda uzavřená mezi jejím právním předchůdcem a státem ze dne 10. 4. 1938, která měla zakládat obnovení vlastnictví jejího právního předchůdce k nemovitostem zapsaným mimo jiné ve vložkách č. 187 pro k. ú. D. V. u T., č. pro k. ú. B. a č. a č. pro k. ú. Dřevohryzy, nebyla v archivu dohledána (jak to vyplývá ze sdělení Státního oblastního archivu v P. ze dne 6. 9. 2017, Státního okresního archivu v Chebu ze dne 11. 9. 2017 a 23. 10. 2017, Národního archivu v Praze 4 ze dne 27. 9. 2017 a Ministerstva zemědělství, odboru vnitřní správy ze dne 13. 9. 2017), že v září 1938 probíhala jednání o vrácení vlastnického práva ke spornému majetku mezi Ministerstvem zemědělství (dále jen „MZ“) a právním předchůdcem žalobkyně, který vycházel z toho, že vlastníkem sporných nemovitostí je stát, přičemž však návrh na výmaz vlastnického práva státu dosud podán nebyl (jak se podává z dopisů ze dne 22. 9. 1938, č. j. 5991, ze dne 22. 9. 1938, č. j. 5993, a ze dne 22. 9. 1938 adresovaných MZ, IX. Odboru, přeložených z německého jazyka do jazyka českého soudní tlumočnicí PhDr. E. H.), a že MZ v rozhodnutí ze dne 25. 9. 1938, č. 252.837/38-IX/5, svolilo s výmazem vlastnického práva pro československý stát ve všech vložkách, v nichž byl zapsán nemovitý majetek právního předchůdce žalobkyně, kromě nemovitostí v něm blíže uvedených, a souhlasilo s tím, aby bylo obnoveno (znovu vloženo) vlastnické právo pro Klášter řádu premonstrátů v Teplé.

Odvolací soud - poté, co konstatoval, že pro posouzení ztráty vlastnického práva v období do 24. 2. 1948 je rozhodující výklad právních předpisů účinných v době tvrzené ztráty vlastnického práva, že zákon č. 428/2012 Sb. nezakládá možnost jakkoli přezkoumávat správnost rozhodnutí či jiných aktů tehdejších orgánů veřejné moci vedoucích ke ztrátě vlastnického práva „oprávněné osoby“ před započetím rozhodného období a jejich účinky na právní poměry „oprávněných osob“ jakkoli revidovat a že právně politická vůle státních orgánů tzv. první československé republiky o provedení pozemkové reformy byla vtělena především do záborového zákona, náhradového zákona a zákona přídělového, jejichž výklad s odkazem na dobovou judikaturu (rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 30. 12. 1926, sp. zn. Rv I 1098/26, a ze dne 28. 11. 1935, sp. zn. Rv I 2613/34, která ovšem řeší jiné situace) provedl, přičemž vycházel i z interpretačních zdrojů obsažených v žalobkyni předložené právní expertíze K. E. ze dne 20. 8. 2015, zpracované na základě objednávky Ministerstva zemědělství (s jejímiž závěry se ovšem ztotožnil jen částečně) - dovodil, že převzetí pozemku státem od původního vlastníka při realizaci první pozemkové reformy na základě ustanovení náhradového

zákona představovalo originární způsob nabytí vlastnického práva státu, a to na základě právní normy speciální vůči obecné úpravě („prostředečného“) nabývání vlastnického práva podle o. z. o., což vyplývá i z většinových závěrů dobové právní teorie a praxe. Vlastnické převzetí se pak dělo zásadně vkladem vlastnického práva státu postupem podle § 26 náhradového zákona, přičemž pouze jako výjimku z pravidla dovodila soudní praxe, že za okamžik přechodu vlastnického práva na stát lze považovat již skutečné uchopení se držby pozemku státem na základě novelizovaného § 29 náhradového zákona, pokud se tak stalo (zpravidla na základě dohody stran) ještě před provedením vkladu vlastnického práva státu do pozemkové knihy. Přisvědčil proto závěru soudu prvního stupně, že v případě intabulace vlastnického práva státu postupem podle § 26 náhradového zákona došlo v daném případě k přechodu vlastnického práva k zabranému majetku na stát, v důsledku čehož stát nabyl řádné „knihovní vlastnictví“, a že je již nerozhodné, zda se stát chopil též držby převzatého majetku ve smyslu § 29 tohoto zákona, ve znění účinném od 19. 8. 1922, tedy zda došlo ke „skutečnému převzetí majetku“ (§ 13 záborového zákona). Okolnost, že právní předchůdce žalobkyně byl i nadále držitelem předmětných pozemků, a to až do započetí rozhodného období, a tudíž, že ani nedošlo ke vzniku pohledávky právního předchůdce žalobkyně na náhradu, resp. k zápisu této pohledávky do náhradové knihy, není z hlediska vydání pozemků podle zákona č. 428/2012 Sb. významné, neboť pouhá držba majetku nespadá pod vymezení pojmu původního církevního majetku ve smyslu § 2 písm. a) tohoto zákona. Dále odvolací soud dovodil, že soud prvního stupně nesprávně zhodnotil „listinu o sdělení MZ“ dne 25. 9. 1938, č. j. 252.837/38-IX/5 (dále též jen „listina o sdělení MZ“), a na rozdíl od něj dovodil, že ta nemohla představovat propuštění majetku ze záboru ve smyslu § 11 záborového zákona, neboť z něj mohl být propuštěn jen takový majetek, ke kterému dosud svědčilo vlastnické právo původnímu vlastníku (jinak by se nejednalo o majetek zabraný, nýbrž státem již převzatý). Zároveň však podle odvolacího soudu platí, že právní předpisy o první pozemkové reformě ani jiné právní předpisy neobsahovaly žádnou zvláštní úpravu pro postup, kdy státem vlastnicky převzaté pozemky podle § 26 náhradového zákona, u nichž se stát nechopil držby podle § 29 náhradového zákona, měly být převedeny zpět na původního vlastníka. V takovém případě pro převod vlastnického práva ze státu na původního vlastníka musely být splněny obecné podmínky nabývání vlastnického práva (prostředečným) převodem podle § 423 a násl. o. z. o., kdy pro nemovitosti se vyžadovala intabulace vlastnického práva ve prospěch nabyvatele do pozemkové knihy, neboť žádný zvláštní předpis nestanovil v tomto směru odlišnou právní úpravu. V daných souvislostech poukázal odvolací soud na to, že tehdejší právní a knihovní praxe považovala listinu o sdělení MZ (jež byla hodnocena jako „výměr“) za možný podklad pro vklad vlastnického práva ve prospěch právního předchůdce žalobkyně do pozemkové knihy, a to i z hlediska určitosti jejího obsahu, jak to vyplývá z usnesení Okresního soudu v Mariánských Lázních ze dne 22. 6. 1948, č. d. 1307/48, o vkladu vlastnického práva právního předchůdce žalobkyně k nemovitostem zapsaným ve vložce č. 529 pozemkové knihy pro k. ú. M. L.. Protože však platilo, že nabytí vlastnického práva právním předchůdcem žalobkyně k majetku převzatému státem při první pozemkové reformě mohlo být realizováno jen na základě obecných ustanovení o převodu vlastnického práva, nemohla být listina o sdělení MZ (a to i ve smyslu „výměru“) jedinou právní skutečností představující titul převodu vlastnického práva ze státu na jinou (soukromou) osobu ve smyslu § 424 o. z. o.; tím mohla být zásadně jen smlouva. I v tomto směru totiž platilo obecné pravidlo, že nebylo možné jednostranně vnutit jakémukoli subjektu soukromého práva vlastnické právo k určité věci bez jeho souhlasu, a to ani v případě opuštění záměru státu chopit se držby k pozemkům převzatým při realizaci první pozemkové reformy. Odvolací soud uzavřel, že listina o sdělení MZ ze dne 25. 9. 1938 mohla vyjadřovat pouze určitý dobový projev vůle státu jako jedné ze smluvních stran (byť vzhledem k povaze věci projev specifický) směřující v zásadě k uzavření (bezúplatné) převodní smlouvy k určité části vlastnicky převzatých pozemků s původním vlastníkem. Taková dispozice státu s vlastním majetkem však mohla být jen soukromoprávní, neboť vrchnostenský (správně-právní) zásah státu do právních poměrů soukromých osob dobové právní předpisy neumožňovaly. Ke vzniku účinné (perfektní) převodní smlouvy či jiného zvláštního druhu konsenzuálního právního jednání by však musel (vedle listiny o sdělení MZ, popř. jiné související úřední listiny) přistoupit též řádný

(soukromoprávní) projev vůle právního předchůdce žalobkyně jako druhé smluvní strany (tj. jako nabyvatele) tyto pozemky do svého vlastnictví přijmout, přičemž je v zásadě nerozhodné, zda by z časového hlediska představoval tento projev vůle ofertu, jež by byla akceptována listinou o sdělení MZ, nebo naopak. Vzhledem ke specifické povaze takového převodu by za přípustnou formu vyjádření nabývacího projevu vůle mohl být případně považován [tj. jako výjimka z obecných požadavků na vkladové listiny ve smyslu § 26 a § 27 zák. č. 95/1871 ř. z., o zavedení obecného zákona o pozemkových knihách (dále jen „knihovní zákon“)] i návrh oprávněné osoby na vklad jejího vlastnického práva do pozemkové knihy na základě listiny o sdělení MZ či jakýkoli jiný její procesní úkon s obdobným obsahem v rámci vkladového řízení. Takováto situace však ve vztahu k pozemkům nenastala, neboť vkladové řízení o nich nikdy neproběhlo. Protože v řízení před soudem prvního stupně absentovalo tvrzení a prokázání žalobkyně spočívající v rozhodující právní skutečnosti a protože soud prvního stupně žalobkyni v tomto směru nepoučil, ačkoliv již v žalobě dovozovala převod vlastnického práva ze státu na původního vlastníka pozemků z listiny o sdělení MZ, navíc nebyla provedena koncentrace řízení dle § 250d odst. 1 o. s. ř. a žalobkyně ani nebyla poučena podle § 119a odst. 1 o. s. ř. o neúplné apelaci, odvolací soud uvedené nedostatky napravil, avšak ani z důkazů, které k návrhu žalobkyně provedl, nebylo možno dovodit, že by existovala oferta či akceptace směřující k listině o sdělení MZ. Proto odvolací soud ani po doplněném dokazování „nedospěl k jinému skutkovému ani právnímu závěru, než který učinil soud prvního stupně“. Restituční důvod uplatněný původně žalobkyní podle § 5 písm. a) zákona č. 428/2012 Sb. v důsledku úkonů prováděných při realizaci revize první pozemkové reformy v dubnu roku 1948 obstát nemohl, neboť stát v tomto případě rozhodoval o majetku, jenž mu v té době již vlastnicky náležel.

Rozsudek odvolacího soudu napadla v plném rozsahu žalobkyně dovoláním, jehož přípustnost dovozuje z toho, že „závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu, nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla řešena“, a důvodnost z toho, že spočívá na nesprávném právním posouzení věci.

Dovolatelka především nesouhlasí se závěrem odvolacího soudu, že vlastnické právo k předmětným pozemkům přešlo na stát vkladem do pozemkových knih bez ohledu na to, že se nechopil jejich držby, a naopak je přesvědčena o tom, že k přechodu vlastnického práva k nim nemohlo dojít bez jejich skutečného převzetí; přípustnost dovolání spatřuje v tom, že tato otázka nebyla v rozhodování dovolacího soudu ani Ústavního soudu dosud vyřešena [dále jen otázka ad 1)]. Namítá, že přechod vlastnického práva k zabrané půdě nespadal pod obecnou úpravu vyvlastnění, nýbrž se řídil zvláštními zákony, především § 26 a § 29 náhradového zákona, ve znění zákona č. 220/1922 Sb., z nichž § 29 citovala v jeho původním i novelizovaném znění, a dále poukázala na závěry vyslovené v rozhodnutích Nejvyššího soudu ze dne 30. 12. 1926, Rv I 1098/26 (Vážný č. 6653), a ze dne 28. 11. 1935, Rv I 2613/34 (Vážný č. 14739), z nichž dovozuje, že k přechodu vlastnického práva na stát se vyžadovalo skutečné převzetí předmětných pozemků (per analogiam § 32 odst. 2 zákona o půdě, který stanoví, že za okamžik přechodu na stát nebo jinou právnickou osobu postupem podle zákona č. 142/1947 Sb. se považuje den faktického převzetí nemovitostí státem nebo jinou právnickou osobou). Dovolatelka má tedy za to, že ke skutečnému převzetí pozemků jejího právního předchůdce nedošlo do 25. 2. 1948, což podle ní vyplývá z listiny o sdělení MZ, v níž se uvádí, že skutečný stav (tj. osoba skutečného vlastníka) neodpovídá stavu knihovnímu, z úředního záznamu ze dne 5. 4. 1946 a z úředního sdělení Státního pozemkového úřadu ze dne 25. 4. 1932, z nichž je zřejmé, že se stát za skutečného vlastníka předmětných pozemků nepovažoval.

Pokud by se dovolací soud neztotožnil s argumentací vztahující se k otázce ad 1), dovolatelka namítá, že vlastnické právo k pozemkům nabyla na základě listiny MZ ze dne 25. 9. 1938, č. 252.837/38-IX/5, a nesouhlasí proto s názorem odvolacího soudu, že toto ministerstvo nemělo pravomoc tuto listinu jako individuální správní akt vedoucí k nabytí vlastnického práva k předmětným pozemkům v její

prospěch vydat. Poukazuje na § 15 odst. 1 záborového zákona, ve spojení s vládním nařízením č. 22/1935 Sb., kterým byl zrušen Pozemkový úřad, a jeho působnost byla přikázána MZ, z čehož dovozuje pravomoc MZ rozhodovat v záležitostech pozemkové reformy, a to jak v rovině hmotněprávní, tak procesní, která vyplývá i z § 83 vládního nařízení č. 8/1928 Sb., o řízení ve věcech náležejících do působnosti politických úřadů (správním řízení - dále jen „nařízení č. 8/1928“). Má za to, že obsah této listiny nelze hodnotit jako „vrchnostenský zásah státu do jejích práv, ale naopak jako projev ochrany jejího vlastnického práva, když správní orgán vyloučil důsledky pozemkové reformy v případě části jejího majetku“, a že tato listina, jakožto rozhodnutí, byla vydána v návaznosti na její dopis ze dne 22. 9. 1938 (který je součástí spisu), jímž navrhla výmaz vlastnického práva státu a vklad tohoto práva v její prospěch, kterou jejímu návrhu bylo vyhověno, když její právní předchůdce se obnovení vkladu vlastnického práva k pozemkům domáhal dlouhodobě již od roku 1926, kdy došlo k vkladu vlastnického práva pro československý stát (to dokládá např. zpráva nazvaná „Stav pozemkové reformy na velkostatku Teplá“ ze dne 10. 11. 1930, v níž se uvádí: „Toto opatření potírá tepelský klášter jednak žalobou na výmaz vloženého zástavního práva u Krajského soudu v Chebu, jednak stížností na Nejv. správní soud v Praze.“; tato zpráva podle dovolatelky též naznačuje, že o rozsahu uplatnění pozemkové reformy na řádový majetek se vedla mezi státem a jejím právním předchůdcem jednání, která dospěla k dohodě ze dne 10. 4. 1938 a k listině o sdělení MZ, a proto byl „ponechán však za souhlasu obou stran tento spor v klidu“; existenci této dohody pak prokazuje úřední záznam MZ ze dne 5. 4. 1946, č. j. 14879/46-IX-C/3, dohoda však nalezena nebyla). Odkazujíc dále na § 20 přídělového zákona nesouhlasí s názorem odvolacího soudu, že podle § 11 záborového zákona nebylo přípustné, aby si po provedení první pozemkové reformy ponechala pozemky přesahující výměru 500 ha půdy. Otázkou dosud dovolacím soudem neřešenou je tak otázka, „zda Ministerstvo zemědělství mělo pravomoc rozhodnout o tom, že žalobkyně (správně její právní předchůdce) nabývá vlastnické právo k předmětným pozemkům“.

Za 3) dovolatelka namítá, že odvolací soud nenakládal s listinou o sdělení MZ jako s individuálním právním aktem, správním rozhodnutím, kterým MZ jako orgán veřejné moci v rámci svých kompetencí autoritativně rozhodovalo o právech a povinnostech žalobkyně, že ohledně této listiny platí presumpce správnosti, přičemž však mimo rámec správního soudnictví není soud oprávněn zkoumat její věcnou správnost (viz rozsudky Nejvyššího soudu ze dne 26. 11. 1997, sp. zn. 2 Cdon 1393/97, ze dne 2. 9. 2009, sp. zn. 28 Cdo 2777/2009, ze dne 17. 12. 1998, sp. zn. 3 Cdon 1091/96, a ze dne 14. 3. 2012, sp. zn. 28 Cdo 730/2011), a nejde-li o nicotný správní akt (paakt), je jím soud vázán dle § 135 odst. 2 o. s. ř. (viz usnesení Nejvyššího soudu ze dne 12. 6. 2003, sp. zn. 22 Cdo 1012/2003, a ze dne 9. 11. 2011, sp. zn. 28 Cdo 4346/2010), přičemž nelze přezkoumávat ani okolnosti, za kterých bylo správní rozhodnutí vydáno (viz rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 30. 1. 2001, sp. zn. 28 Cdo 696/2000), a ani samotná skutečnost, že správní rozhodnutí je v rozporu s hmotným právem, nezakládá jeho nicotnost (viz usnesení Nejvyššího soudu ze dne 18. 3. 2008, sp. zn. 22 Cdo 287/2007, a ze dne 24. 4. 2002, sp. zn. 22 Cdo 1183/2000). Dále dovolatelka citovala závěr uvedený ve sdělení Ústavního soudu č. 477/2005 Sb., z nějž dovozuje, že usnesení Okresního soudu v Mariánských Lázních ze dne 22. 6. 1948, č. d. 1307/48, i když se netýkalo předmětných pozemků, osvědčuje platnost, účinnost a vykonatelnost listiny o sdělení MZ, na základě níž došlo k zápisu vlastnického práva právního předchůdce žalobkyně (a k výmazu vlastnického práva Československého státu) k pozemkům v knihovní vložce č. 529 pozemkové knihy pro k. ú. M. L.; z toho podle ní vyplývá, že pokud by listina o sdělení MZ nevyvolala tyto následky, nemohlo by dojít k zápisu vlastnického práva. Zápisy v této knihovní vložce tak demonstrují, že soudní moc listinu o sdělení MZ akceptovala jako doklad o vlastnickém právu žalobkyně, neboť v červnu 1948 bylo pod položkou B/11 a 12 uvedeno, že podle „výměru ministerstva zemědělství ze dne 15. září 1938 čj. 252837/38-IX/5 zrušuje se vklad práva vlastnictví pro Československý stát pod B pol. 4, [a] obnovuje se vklad práva vlastnického pro původního vlastníka klášter Praemonstrátů v klášteru Teplá pod B pol. a obnovují se poznámky pod B pol. 2 a 3“. Provedl-li tedy knihovní soud záznam v knihovní vložce č. 529 pozemkové knihy pro k. ú. M. L., pak nutně zkoumal, zda listina MZ odpovídá

požadavkům stanoveným v § 26 a § 27 knihovního zákona. V této souvislosti dovolatelka poukazuje na komentář k tomuto zákonu (viz Hartmann, A. Obecný knihovní zákon s předpisy knihovního práva, katastrální zákon. Praha 1934, s. 125.), v němž se uvádí: „Není tedy třeba, aby listina obsahovala platný právní důvod, jde-li jen o výmaz; tu stačí pouhé svolení ve výmaz“, a dále na to, že listina o sdělení MZ splňovala veškeré formální náležitosti správního rozhodnutí vymezené v § 67 až 73 nařízení č. 8/1928, neboť je opatřena označením správního orgánu, datem vydání, číslem jednacím a podpisem oprávněné úřední osoby, obsahuje výrok, který je určitý a na jehož základě mělo být, mimo jiné ve vztahu k předmětným pozemkům, vymazáno vlastnické právo pro československý stát a „obnoveno“, „znovu vloženo“ vlastnické právo pro žalobkyni, přičemž není bez významu, že listina MZ byla označena za rozhodnutí (viz též úřední záznam MZ ze dne 5. 4. 1946, č. j. 14879/46-IX-C/3, a usnesení OS v Mariánských Lázních ze dne 22. 6. 1948, č. d. 1307/48, které ji označuje za výměr). Dovolatelka má z uvedených důvodů za to, že na základě listiny o sdělení MZ nabyla vlastnické právo k předmětným pozemkům a byla jejich vlastníkem alespoň po část rozhodného období, přičemž intabulace na základě správního aktu (nebo na základě zákona) se nevyžadovala (viz usnesení Nejvyššího soudu ze dne 21. 4. 2010, sp. zn. 28 Cdo 911/2010, při aplikaci tzv. Benešových dekretů, a podobně i nález Ústavního soudu ze dne 14. 6. 1995, sp. zn. Pl. ÚS 1/95). Nicméně ani opačný výklad by nabytí vlastnického práva žalobkyní nezmařil, neboť byla-li by intabulace nutnou podmínkou pro nabytí vlastnického práva na základě listiny o sdělení MZ, odpadla tato podmínka 1. 1. 1951, a k tomuto datu nejpozději by tedy žalobkyně předmětné pozemky získala (viz rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 26. 9. 2002, sp. zn. 20 Cdo 1060/2001, a nález Ústavního soudu ze dne 14. 6. 1995, sp. zn. Pl. ÚS 1/95).

Z procesní opatrnosti „pro případ, že by se dovolací soud neztotožnil s výše uvedenou argumentací“, dále dovolateka za 4) namítá, že „mezi ní a státem došlo ke konsensuálnímu právnímu jednání vedoucímu k převodu vlastnického práva k předmětným pozemkům ze státu na ni“. Nesouhlasí se závěrem odvolacího soudu, že pokud její návrh na vklad vlastnického práva k pozemkům není k dispozici, vkladové řízení o nich neproběhlo. Znovu poukazuje na to, že odvolací soud vycházel (i) ze zjištění, že na základě listiny o sdělení MZ povolil Okresní soud v Mariánských Lázních usnesením ze dne 22. 6. 1948, č. d. 1307/48, vklad vlastnického práva v její prospěch k pozemkům odlišným od předmětných pozemků, které byly rovněž zahrnuty v listině MZ; toto usnesení tedy prokazuje, že „žalobkyně navrhovala u příslušného knihovního soudu výkon správního rozhodnutí, tj. výmaz vlastnického práva Československého státu a znovu vložení vlastnického práva svého ve vztahu ke všem dotčeným pozemkům, tedy i pozemkům předmětným“, přičemž knihovní zákon vyžadoval k návrhu na vklad vlastnického práva přiložit prvopis listiny (§ 87). Pakliže jediná listina odůvodňovala zápis vlastnického práva v několika knihovních vložkách, bylo možné využít institut hromadění žádostí (§ 86 knihovního zákona), což znamenalo, že byla podána jedna žádost, která následně spolu s prvopisem vkladné listiny „po soudech kolovala“. Dovolatelka knihovní žádost k dispozici nemá, a stejně tak ani knihovní soud, a i kdyby nebyla hromadná žádost podána, nelze to přičítat na její vrub. Kromě toho knihovní zákon nevyžadoval intabulaci všech po sobě jdoucích vlastníků (např. § 22 upravující postup při mimoknihovních převodech). Dále namítá, že závěry uvedené v rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 13. 2. 2001, sp. zn. 28 Cdo 1752/2000, byť se týkají aplikace jiného restitučního předpisu, lze vztáhnout i na souzenou věc. Nemůže jí být totiž kladeno k tíži, že orgány veřejné moci, konkrétně knihovní soudy, ztratily nebo zničily knihovní návrh jejího předchůdce, který řádně podal, a podle nějž Okresní soud v Mariánských Lázních rozhodl o vkladu vlastnického práva. „Trvání na tom, že žalobkyni tíží důkazní břemeno k doložení této listiny, koliduje se zásadou spravedlivého procesu, podle níž nikdo nemůže být nucen k nemožnému.“ Obdobné závěry vyslovil i Ústavní soud v nálezech ze dne 31. 5. 1999, sp. zn. I. ÚS 485/98, a ze dne 14. 8. 2001, sp. zn. II. ÚS 386/99, v nichž zdůraznil, že „i když je důkazní břemeno na straně stěžovatelů, nelze restituční zákon vykládat restriktivně, výlučně v jejich neprospěch“, a to především, byla-li by důvodem neunesení důkazního břemene ztráta či skartace příslušných historických listin. Nejvyšší soud dále v rozsudku ze dne 3. 2. 2005, sp. zn. 22 Cdo 1400/2004, dovodil „obecný princip, že extenzivním

přístupem nelze zpochybňovat či otevírat záležitosti, které před mnoha lety založily právní vztahy. Ve sporech, v nichž časový odstup od rozhodných skutečností podstatně překračuje i vydržecí lhůty nebo lhůty skartační, je požadavek dokládat existenci právních úkonů, k nimž nebylo třeba ani písemné formy a k nimž pravidelně, resp. obvykle, docházelo, nepatřičný…“. Obdobným jednáním je i návrh žalobkyně na vklad vlastnického práva k nemovitostem, kterých se po dobu 12 let (1926 - 1938) intenzivně domáhala na základě listiny o sdělení MZ, a formalitou, jejíž splnění nepřímými důkazy osvědčila. Nelze jí však přičítat k tíži, že po uplynutí skartačních lhůt, po přibližně 70 letech, po odnětí předmětných pozemků postupem podle zákona č. 142/1947 Sb. a po dlouhodobém potlačení významu soukromého vlastnictví po roce 1948, se knihovní návrh nedochoval. Dovolatelka též uvedla, že požadavek na doložení knihovního návrhu je nutné posuzovat v kontextu doby, že listina o sdělení MZ byla vydána dne 25. 9. 1938, že již dne 29. 9. 1938 byla podepsána Mnichovská dohoda a že dne 30. 9. 1938 bylo české pohraničí předáno tehdejší Německé říši, tedy klášter žalobkyně a její pozemky se již nenacházely na území Československého státu, a neměla tudíž vůči státu možnost jakkoliv jednat. Po osvobození pohraničí byla na klášter zavedena tzv. národní správa podle dekretu prezidenta republiky č. 5/1945 Sb., což se stalo výměrem zemského národního výboru č. IIINS-147-1945, o jehož existenci svědčí výměr Zemského národního výboru o zrušení národní správy ze dne 9. 11. 1948, č. XIII3-210/154-1946, a souběžně s výkonem národní správy provedl stát na pozemcích revizi pozemkové reformy, přičemž národní správa byla zrušena až po převzetí půdy státem. Krátce na to došlo k uvěznění některých členů řádu a v dubnu 1950 k faktickému zákazu všech klášterů a internování neuvězněných řeholníků. Lze tedy uzavřít, že od 29. 9. 1938 až do pádu komunistického režimu dovolatelka nemohla volně nakládat se svým majetkem a nemohla tedy ani právně projevit vůli nabýt majetek (o nějž nad to nikdy nepřišla). Bylo by proti elementárním principům spravedlnosti vyvozovat vůči žalobkyni negativní důsledky ze skutečnosti, že v návaznosti na listinu o sdělení MZ neuskutečnila nějaké další kroky. Přípustnost dovolání k těmto námitkám je tak podle dovolatelky dána tím, že odvolací soud se odchýlil od citovaných rozhodnutí Nejvyššího soudu a Ústavního soudu.

Za 5) dovolateka namítá, že odvolací soud se nezabýval jí předloženými důkazy o postupu podle zákona č. 142/1947 Sb., přestože je ona pokládá za stěžejní a prokazující jak existenci skutečností uvedených v § 5 zákona č. 428/2012 Sb., tak existenci samotného vlastnického práva k předmětným pozemkům v rozhodném období dle zákona č. 428/2012 Sb. (po 25. 2. 1948), a jimiž prokazuje i svoji aktivní legitimaci, a že nepřihlédl k jejím tvrzením a důkazům, jež mají zásadní vliv na zhodnocení projednávané věci, takže v tomto ohledu se odchýlil od rozsudků Nejvyššího soudu ze dne 25. 5. 2011, sp. zn. 23 Cdo 1488/2009, a ze dne 4. 1. 2001, sp. zn. 21 Cdo 65/2000, v nichž byly řešeny případy, kdy odvolací soud pominul rozhodné skutečnosti, které byly provedenými důkazy prokázány nebo vyšly za řízení najevo). Poukazuje na to, že revize pozemkové reformy podle zákona č. 142/1947 Sb. byla ve vztahu k ní realizována rozhodnutím MZ ze dne 9. 4. 1948, č. j. 25818/48-IX/R12, které je významné tím, že neruší listinu o sdělení MZ, ale jiná (dřívější) rozhodnutí Státního pozemkového úřadu, kterými byly propuštěny některé pozemky ze záboru, a že v řízení před soudem prvního stupně prokazovala, že ve vztahu k předmětným pozemkům a dotčeným knihovním vložkám stát po roce 1948 aktivně postupoval při provádění zákona č. 142/1947 Sb., přičemž dne 3. 8. 1948 byl sepsán zápis o převzetí majetku od žalobkyně jako vlastníka přídělcem podle zákona č. 142/1947 Sb. - Československým státem. V příloze k tomuto zápisu jsou jako její vlastnictví výslovně uvedeny všechny knihovní vložky pozemkové knihy, na nichž jsou zapsány předmětné pozemky. Převzetí probíhalo za účasti zástupců IX. odboru Ministerstva zemědělství (odbor zodpovědný za pozemkové reformy, nástupnický útvar po Státním pozemkovém úřadu; tentýž odbor, který byl zodpovědný za vydání listiny o sdělení MZ). Stát tedy výslovně k 3. 8. 1948 uznal, že předmětné pozemky byly ve vlastnictví jejího právního předchůdce. Vlastnímu předání předcházela výpověď z hospodaření adresovaná MZ žalobkyni dne 27. 4. 1948, na níž jsou uvedeny dotčené knihovní vložky. Na předmětné pozemky byla zavedena národní správa, o jejíž likvidaci rozhodl dne 9. 11. 1948 Zemský národní výbor v Praze, přičemž v příloze výměru jsou uvedeny nemovitosti, na něž se

národní správa vztahovala, mezi nimiž jsou též všechny knihovní vložky obsahující předmětné pozemky. Přitom je vyloučeno, aby stát zavedl národní správu na svůj majetek.

Dovolatelka navrhla, aby dovolací soud rozsudek odvolacího soudu zrušil.

Účastník 1) se v písemném vyjádření k dovolání ztotožnil s rozsudky soudů obou stupňů a navrhl, aby dovolání bylo odmítnuto pro nepřípustnost, popřípadě zamítnuto. Dovolatelkou citované judikatorní závěry považuje za vytržené z kontextu a použité účelově, přičemž rozhodnutí Ústavního soudu se vztahují k jiným restitučním předpisům než k zákonu č. 428/2012 Sb.

Účastnice 2) v písemném vyjádření k dovolání navrhla, aby je dovolací soud odmítl, neboť napadený rozsudek odvolacího soudu považuje za správný.

Nejvyšší soud jako soud dovolací (§ 10a občanského soudního řádu) dovolání projednal a rozhodl o něm podle zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění účinném od 30. 9. 2017 (srov. čl. II bod 2. zákona č. 296/2017 Sb.) - dále jen „o. s. ř.“, a po zjištění, že dovolání proti pravomocnému rozsudku odvolacího soudu, jímž se odvolací řízení končí, bylo podáno včas, oprávněnou osobou (žalobkyní), zastoupenou advokátem (§ 241 odst. 1 o. s. ř.) a že jde o rozhodnutí, proti kterému je dovolání přípustné podle § 237 a § 245 a o. s. ř., neboť napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázek hmotného práva, a to zda na základě vkladu vlastnického práva pro bývalý československý stát do pozemkových knih dne 22. 5. 1926, zapsaného k návrhu Státního pozemkového úřadu podle § 1 záborového zákona a § 26 a § 27 náhradového zákona, se stát stal vlastníkem pozemků zabraných právnímu předchůdci žalobkyně, a zda právní předpisy týkající se provádění první pozemkové reformy umožňovaly převod pozemků v knihovním vlastnictví státu, jež nepřevzal do držby ani je nepřidělil, do vlastnictví původního vlastníka, které v rozhodování dovolacího soudu nebyly dosud výslovně vyřešeny, přezkoumal napadený rozsudek odvolacího soudu ve smyslu § 242 o. s. ř. bez nařízení jednání (§ 243a odst. 1 věta první o. s. ř.) a dospěl k závěru, že dovolání žalobkyně k řešení otázek, pro něž je dovolání přípustné, není opodstatněné, a že jinak trpí vadami, pro něž nelze v dovolacím řízení pokračovat.

O nesprávné právní posouzení věci (dovolací důvod podle § 241a odst. 1 o. s. ř.) jde tehdy, posoudil-li odvolací soud věc podle právní normy, jež na zjištěný skutkový stav nedopadá, nebo právní normu, sice správně určenou, nesprávně vyložil, případně ji na daný skutkový stav nesprávně aplikoval.

Podle § 1 zákona č. 428/2012 Sb. tento zákon upravuje zmírnění některých majetkových křivd, které byly spáchány komunistickým režimem církvím a náboženským společnostem, které jsou ke dni nabytí účinnosti tohoto zákona státem registrovanými církvemi a náboženskými společnostmi podle jiného právního předpisu (dále jen „registrované církve a náboženské společnosti“), v období od 25. února 1948 do 1. ledna 1990 (dále jen „rozhodné období“) a vypořádání majetkových vztahů mezi státem a registrovanými církvemi a náboženskými společnostmi.

Podle 3 zákona č. 428/2012 Sb. oprávněnou osobou je a) registrovaná církev a náboženská společnost, b) právnická osoba zřízená nebo založená jako součást registrované církve a náboženské společnosti, c) právnická osoba zřízená nebo založená za účelem podpory činnosti registrované církve a náboženské společnosti k duchovním, pastoračním, charitativním, zdravotnickým, vzdělávacím nebo administrativním účelům, d) Náboženská matice, za podmínky, že v rozhodném období utrpěla tato osoba nebo její právní předchůdce majetkovou křivdu v důsledku některé ze skutečností uvedených v § 5.

Odvolací soud v dané věci vyšel správně z názoru, že při posouzení otázky, zda ke ztrátě vlastnického práva původního vlastníka došlo v rámci nebo mimo rozhodné období, je třeba vycházet z obsahu

právních předpisů platných v době tvrzené ztráty vlastnictví, tedy v posuzovaném případě z právních předpisů, týkajících se první pozemkové reformy v celém jejich systému (srov. též nález Ústavního soudu ze dne 9. 10. 1998, sp. zn. IV. ÚS 87/97).

K otázce dovolatelky předestřené ad 1):

Podle § 1 záborového zákona, ve znění zákonů č. 387/1919 Sb. a č.108/1921 Sb., aby byla provedena úprava pozemkového vlastnictví, zabírá se státem velký majetek pozemkový (§ 2), ležící v území Československé republiky, v to čítajíc velký majetek vázaný, a zřizuje se úřad pozemkový. Velkým majetkem pozemkovým jest rozuměti soubory nemovitostí s právy, která jsou spojena s jejich držením, jestliže výměra náležející v území Československé republiky vlastnicky jediné osobě nebo týmž spoluvlastníkům je větší než 150 ha půdy zemědělské (rolí, luk, zahrad, vinic, chmelnic), nebo 250 ha půdy vůbec (§ 2). Podle § 5 tohoto zákona záborem uvedeným v § 1 nabývá Československá republika práva, zabraný majetek přejímati a přidělovati (§§ 10 a 11).

Podle § 1 náhradového zákona pozemkový úřad má právo vykonati na zabraném pozemkovém majetku všechny přípravné práce, které mají sloužiti k tomu, aby byl vypracován plán pro přejímání a přidělování zabraného majetku. Podle § 2 tohoto zákona vykonávaje právo určené v § 5 záborového zákona, oznámí pozemkový úřad vlastníku zabraného majetku pozemkového, které jeho nemovitosti rozhodl se právě převzíti podle svého pracovního plánu (odst. 1). Oznámení to podá pozemkový úřad u soudu, v jehož knihách nemovitosti přejímané jsou zapsány (odst. 2). Jsou-li přejímané nemovitosti zapsány v knihách u několika soudů, podá pozemkový úřad oznámení toliko u jednoho z nich a připojí pro ostatní soudy potřebné stejnopisy (odst. 3).

Podle § 26 náhradového zákona, kde bylo podle tohoto zákona poznamenáno zamýšlené převzetí zabraného majetku státem, provedou na návrh pozemkového úřadu soudy vklad práva vlastnického pro stát Československé republiky s odvoláním na § 1 záborového zákona a na toto zákonné ustanovení (odst. 1). Právo nakládati tímto majetkem jménem státu náleží pozemkovému úřadu v mezích záborového zákona (odst. 2). Zároveň s vkladem práva vlastnického vymaže soud z moci úřední všechna knihovní břemena a dluhy, pokud pozemkový úřad neučiní jiného návrhu, zejména se zřetelem na pozemkové služebnosti a na ustanovení § 70 (odst. 3).

Podle § 27 náhradového zákona, není-li předmětem převzetí celé knihovní těleso, odepíší soudy přejímané nemovitosti spolu s právy a zapíší je bez přenesení dluhů a břemen knihovních do nových knihovních vložek zřízených u soudu podle místní příslušnosti povolaného za současného vkladu práva vlastnického pro Československou republiku dle odst. 1. §u 26, pokud pozemkový úřad neučinil jiného návrhu, hledíc k ustanovení odst. 3 §u 26.

Podle § 28 náhradového zákona rozhodl-li pozemkový úřad již dříve o přídělu, směně neb zcizení převzatých nemovitostí do vlastnictví osob jiných, není potřebí provésti dříve příslušný vklad práva vlastnického pro stát, a soudy převedou na návrh pozemkového úřadu právo vlastnické přímo na nabyvatele pozemkovým úřadem jim označené (odst. 1). Ustanovení § 26 o výmazu knihovních břemen a dluhů a závad prostém odepsání platí stejně i pro tyto případy (odst. 2.).

Podle § 29 náhradového zákona, ve znění zákona č. 220/1922 Sb., užitky a povinnosti veřejnoprávní i soukromoprávní spojené s držbou převzatých nemovitostí přecházejí na stát dnem, který následuje poslednímu dni lhůty výpovědi dané vlastníku jako osobě hospodařící, nebylo-li dohodou jinak ustanoveno. Od téhož dne počíná povinnost pozemkového úřadu úrokovati pohledávky vlastníka a věřitelů zapsané ať současně neb později v náhradové knize jako dluh státu.

Ústavní soud v nálezu ze dne 14. 6. 1995, sp. zn. Pl. ÚS 1/95, řešil otázku přechodu vlastnického

práva na stát v kontextu pozdějšího přijetí občanského zákoníku č. 141/1950 Sb., přičemž dovodil: „Byla-li (tedy) v případech přechodu vlastnictví k nemovitostem předpokládána jako podmínka nabytí vlastnictví zmíněná intabulace, musela tato podmínka být v lex specialis výslovně uvedena. Tak se také stalo v případě náhradového zákona č. 329 ze dne 8. 4. 1920, úzce navazujícího na přídělový zákon č. 81 ze dne 30. 1. 1920 a záborový zákon č. 215 ze dne 16. 4. 1919. Jestliže v ustanovení § 5 záborového zákona bylo uvedeno, že záborem uvedeným v § 1 nabývá Československá republika práva zabraný majetek přejímat a přidělovat (§§ 10, 11) a v § 27 přídělového zákona se konečná rozhodnutí pozemkového úřadu a dohody, opatřené jeho schvalovací doložkou, kladou na roveň vkladným listinám, z ustanovení §§ 26 - 29 náhradového zákona jasně vyplývá, že stát i přídělce nabývali vlastnictví k zabranému majetku či přídělu teprve zápisem v pozemkové knize. Při jiném výkladu, jenž by vycházel z principu nepodmíněnosti intabulačního principu, jako obecné, žádnou výjimku nepřipouštějící, podmínky nabytí vlastnictví k nemovitostem, by totiž tato ustanovení, vzhledem k ustanovení § 431 o. z. o. a v něm obsaženému intabulačnímu principu, byla nadbytečná. Souhrnně vyjádřeno, vyžadovala-li ustanovení § 26 - 29 náhradového zákona jako podmínku nabytí vlastnictví k nemovitostem výslovně vklad vlastnického práva - převzetím nemovitostí zabraných podle § 5 záborového zákona zde byl rozuměn knihovní vklad vlastnického práva pro stát -, nemohlo výslovné stanovení této podmínky zde znamenat nic jiného, než, že existovaly i případy, jež z principu intabulace nevycházely“.

V již shora citovaném nálezu ze dne 9. 10. 1998, sp. zn. IV. ÚS 87/97, pak Ústavní soud zaujal právní názor, že první fáze první pozemkové reformy „spočívala ve vyrozumění vlastníka o tom, které nemovitosti se stát (pozemkový úřad) rozhodl převzít podle svého pracovního plánu. Pozemkový úřad oznámení o zamýšleném převzetí podal u knihovního soudu, v jehož knihách byl dotčený nemovitostní majetek zapsán, soud pak nařídil poznámkou zamýšlené převzetí ve svých knihách (viz příslušná ustanovení zákona č. 215/1919 Sb., o zabrání velkého majetku pozemkového, příslušná ustanovení zákona č. 329/1920 Sb. z. a n., o převzetí a náhradě za zabraný majetek, ve znění zákona č. 220/1922 Sb. z. a n.). K právnímu převzetí, tj. k nabytí vlastnictví k zabranému majetku státem, došlo pak tím, že na návrh pozemkového úřadu soud provedl vklad vlastnického práva pro stát. Pokud pozemkový úřad rozhodl o přídělu, směně či zcizení zabíraných nemovitostí dříve než došlo k jejich převzetí, byl vklad proveden již přímo na nového vlastníka (viz § 26 a § 28 zákona č. 329/1920 Sb. z. a n., o převzetí a náhradě za zabraný majetek, ve znění zákona č. 220/1922 Sb. z. a n.)“.

Stejné právní názory zastává i odborná literatura - k tomu srov. Pozemkové právo, Milan Pekárek, Ivana Průchová, Masarykova univerzita, Brno, 1996, s. 62 až 64, a dále Jäger, P., Chocholáč, A. Zákon o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi: komentář. Praha: Wolters Kluwer, 2015, dostupný v systému ASPI, v němž se k § 5 tohoto zákona uvádí, že „neměl-li by vklad vlastnického práva pro stát podle § 26 zák. č. 329/1920 Sb., o převzetí a náhradě za zabraný majetek pozemkový (zákon náhradový), účinky přechodu vlastnického práva, postrádal by specifický režim založený § 26 a násl. funkčního významu. Oproti běžným podmínkám vkladu (s ohledem na knihovní zákon) stanovuje totiž jako jedinou podmínku vkladu, aby zamýšlené převzetí majetku státem bylo v knihách poznamenáno (Vážný 6698). Tato formalizace knihovního vkladu - v zásadě pak zrychlení procesu - oproti běžnému řízení má svůj smysl právě, pokud s sebou nese skutečné (konstitutivní) právní účinky“.

K výše uvedenému stran aplikace předpisů při provádění první pozemkové reformy je ovšem třeba doplnit i závěry zaujaté v dobové judikatuře, na něž poukázala žalobkyně, a to v rozhodnutích Nejvyššího soudu ze dne 30. 12. 1926, Rv I 1098/26 (Vážný č. 6653), a ze dne 28. 11. 1935, Rv I 2613/34 (Vážný č. 14739), v nichž v prvním z nich byl řešen případ, kdy bylo pokračováno v pachtu zabraného pozemku, aniž by to bylo oznámeno Státnímu pozemkovému úřadu a aniž by bylo vymoženo jeho svolení, a to za situace, kdy vlastník pozemku jej dobrovolně předal Státnímu

pozemkovému úřadu i bez předchozího oznámení zamýšleného převzetí a bez výpovědi, a v druhém šlo o případ, kdy byl uplatněn nárok na náhradu škody na zabraném nemovitém majetku, který byl „převzat Státním pozemkovým úřadem pro stát republiky Československé“ od dosavadního vlastníka (držitele) ještě před knihovním vkladem, a zároveň byly nemovitosti předány do správy ministerstvu zemědělství (viz § 1 přídělového zákona). V těchto řešených věcech dospěl Nejvyšší soud k závěru, vyjádřenému též v právních větách k těmto rozhodnutím, že „stát nabývá vlastnictví ku zabrané nemovitosti převzetím od vlastníka, nikoliv teprve knihovním vkladem“, resp. že „stát nabývá vlastnictví k zabraným pozemkům skutečným jejich převzetím“. Tato rozhodnutí však na danou věc nedopadají, jak odvolací soud správně dovodil, neboť o žádnou z uvedených situací se v projednávané věci nejedná.

S dovolatelkou lze souhlasit jen v názoru, že přechod vlastnického práva k zabrané půdě nespadal pod obecnou úpravu vyvlastnění (zakotvenou v o. z. o.), nýbrž se řídil zvláštními zákony, ostatním jejím dovolacím námitkám však přisvědčit nelze.

Jestliže totiž bylo v posuzované věci zjištěno, že ke vkladu vlastnického práva státu k předmětným pozemkům - vlastněným původně právním předchůdcem žalobkyně Klášterem řádu premonstrátů v Teplé - do pozemkových knih došlo dne 22. 5. 1926, kdy v nich byl proveden poslední zápis stran vlastnického práva k nim, jak to vyplývá z příslušných vložek pozemkových knih pro jednotlivá katastrální území, v jejichž části B bylo poznamenáno, že „k návrhu Státního pozemkového úřadu v Praze ze dne 19. 4. 1926 na základě § 1 zákona ze dne 16. dubna 1919 č. 215 Sb. z. a n. a §u 26 a 27 zákona ze dne 8. dubna 1920 č. 329 Sb. z. n a. ve znění zákona ze dne 13. července 1922 č. 220 Sb. z. a n. vkládá se vlastnické právo pro stát československý“, pak je správný názor odvolacího soudu, s nímž se dovolací soud ztotožňuje, že v daném případě, kdy byla provedena intabulace vlastnického práva státu do pozemkových knih (§ 431 o. z. o.) postupem podle § 26 a § 27 náhradového zákona, došlo k přechodu vlastnického práva k zabranému majetku právního předchůdce žalobkyně na stát, v důsledku čehož stát nabyl řádné knihovní vlastnictví, a že z hlediska přechodu vlastnického práva na stát je již nerozhodné, zda se stát následně chopil též držby převzatého majetku ve smyslu § 29 náhradového zákona.

Dovolací soud dále dodává, že postup Státního pozemkového úřadu při provádění první pozemkové reformy (či knihovního soudu) mohl být napaden či zpochybněn jedině v rámci tehdy platné legislativy [k tomu srov. Sdělení Ústavního soudu uveřejněné pod č. 477/2005 Sb., v němž se pod bodem II. mimo jiné uvádí: „Soudobé procesní předpisy záměrně stanoví lhůtu, ve které je možné právní akt či jeho účinky právní cestou napadnout, jinak platí, že je-li tato lhůta promeškána, je rozhodnutí orgánů veřejné moci pravomocné (ve vztahu ke správním rozhodnutím platí zásada správnosti správního rozhodnutí), včetně účinků, které na jeho základě nastaly. Pokud by byla tato lhůta zpochybněna, stejně jako účinky aktu samého, nebylo by žádné jistoty ani limitu, ať už věcného, ale zejména časového, který by bránil dřívějším vlastníkům věci nebo jejich potomkům, domáhat se majetku, kterého pozbyli kdykoliv v minulosti - například na základě obnoveného zřízení zemského (1627) nebo kroků první pozemkové reformy (zákon č. 215/1919 Sb., o zabrání velkého majetku pozemkového), s poukazem na jejich vady, neplatnost nebo neúčinnost, potažmo neexistenci takového titulu.“], což právní předchůdce žalobkyně též učinil, jak to vyplývá z vložek B pozemkových knih č. 224 pro k. ú. D., č. pro k. ú. B. a č. pro k. ú. D. V., z nichž se podává, že dne 26. 8. 1927 byly knihovním soudem zapsány poznámky, že proti vkladu vlastnického práva pro československý stát byly podány stížnosti, přičemž však následnými (posledními) zápisy ze dne 16. 12. 1927 byly poznámky stížností vymazány, tedy na zápisu o vkladu vlastnického práva k zabraným pozemkům ve prospěch státu se od roku 1926 nic nezměnilo. V řízení o uplatněném nároku církevní právnické osoby podle zákona č. 428/2012 Sb. na vydání státem zabraného majetku při provádění první pozemkové reformy tudíž pozemkový úřad ani soudy v řízení podle části páté občanského soudního řádu již nejsou oprávněny postup tehdejších státních orgánů přezkoumávat.

Z uvedeného vyplývá závěr, že předmětné pozemky přešly na československý stát již v roce 1926, tedy před rozhodným obdobím stanoveným v § 1 zákona č. 428/2012 Sb.

Opodstatněnou není ani námitka dovolatelky, že při nabytí vlastnictví státem při provádění první pozemkové reformy by měl být aplikován - per analogiam - § 32 odst. 2 zákona o půdě, jelikož takovouto zákonnou fikci zákon č. 428/2012 Sb. neaproboval.

Na závěrech uvedených k řešení otázky ad 1), nic nemění ani námitky dovolatelky ad 2) a ad 3), jimiž dovozuje, že vlastnické právo k pozemkům nabyla na základě sdělení MZ ze dne 25. 9. 1938, č. 252.837/38-IX/5.

V této listině ve věci „Velkostatek Teplá./: Klášter řádu praemostrátů v Teplé:/. Vlastnické právo.“, sdělilo Ministerstvo zemědělství zástupci Kláštera řádu premonstrátů v Teplé, že k jeho „podání z 22. září 1938…se potvrzuje, že při provádění pozemkové reformy na nemovitém majetku Kláštera řádu praemonstrátů v Teplé bylo podle §u 26 zákona č. 329/Sb. z. a nař. ve znění zákona č. 220/1922 Sb. z. a nař. v r. 1926 vloženo vlastnické právo pro čsl. stát ke všem nemovitostem tohoto kláštera. Při skutečném provedení převzal však býv. Státní pozemkový úřad pouze nemovitosti“ - následuje výčet nemovitostí podle jednotlivých katastrálních území. Dále se v tomto sdělení uvádí: „Vzhledem k tomuto skutečnému provedení pozemkové reformy a k docílení souhlasu stavu skutečného se stavem knihovním svoluje ministerstvo zemědělství s výhradou event. oprav a doplňků, aby na základě tohoto prohlášení /:rozhodnutí:/ bylo vymazáno vlastnické právo pro československý stát ve všech vložkách, v nichž je zapsán nemovitý majetek kláštera řádu praemonstrátů v Teplé, kromě nemovitostí shora uvedených a obnoveno /: znovu vloženo:/ vlastnické právo pro Klášter praemonstrátů v Teplé při současném obnovení závad na základě návrhu Státního pozemkového úřadu č. j. 41.809/26-II/1 ev. vymazaných“.

Z této listiny tedy sice vyplývá, že Ministerstvo zemědělství svolilo - „s výhradou event. oprav a doplňků“ - aby na základě tohoto prohlášení /:rozhodnutí:/ bylo u blíže neurčených nemovitostí vymazáno vlastnické právo pro československý stát a obnoveno /:znovu vloženo:/ vlastnické právo pro Klášter premonstrátů v Teplé, v řízení ovšem nebylo zjištěno, že by k výmazu vlastnického práva československého státu v pozemkových knihách došlo a že by bylo znovu vloženo (obnoveno) vlastnické právo právního předchůdce žalobkyně k předmětným pozemkům.

Dovolatelkou namítaná okolnost, že nařízením č. 22/1935 Sb. byl zrušen Státní pozemkový úřad a jeho působnost byla přikázána Ministerstvu zemědělství, které mělo nadále pravomoc rozhodovat při uskutečňování první pozemkové reformy, nic nevypovídá o tom, že toto ministerstvo mělo jakoukoliv pravomoc rozhodovat o převodu majetku na původního vlastníka v těch případech, kdy se stát ohledně vlastnicky jím zabraných pozemků podle § 26 záborového zákona nechopil (z jakýchkoli důvodů) jejich držby podle § 29 náhradového zákona, ve znění účinném od 19. 8. 1922. V tomto ohledu je naopak třeba přisvědčit odvolacímu soudu, že právní předpisy týkající se první pozemkové reformy [vedle již uvedených se jedná o nařízení vlády č. 61/1920 Sb., o vyšetření a uvedení v patrnost zabraného majetku pozemkového, o zákon č. 93/1931 Sb., kterým se mění a doplňují předpisy o právním poměru k přidělené půdě (Malý zákon přídělový), ve znění nařízení vlády č. 125/1935 Sb., a nařízení vlády č. 575/1920 Sb., aby proveden byl soupis zaměstnanců na zabraném pozemkovém majetku a osob požívajících z důvodů služební činnosti na velkém pozemkovém majetku pensí neb darů z milosti] a ani jiné právní předpisy, včetně nařízení č. 22/1935 Sb., žádnou zvláštní úpravu pro takový postup neobsahovaly.

Pokud dovolatelka odvolacímu soudu vytýká, že „nenakládal s listinou o sdělení MZ jako s individuálním právním aktem, správním rozhodnutím, kterým MZ jako orgán veřejné moci v rámci svých kompetencí autoritativně rozhodovalo o právech a povinnostech žalobkyně“ (správně zřejmě

jejího právního předchůdce), pak dovolací soud odkazuje na zákon č. 330/1919 Sb., o pozemkovém úřadě, ve znění zákonů č. 454/1919 Sb. a č. 130/1927 Sb., který byl dle jeho § 1 „zřízen ve smyslu §§ 1 a 15 záborového zákona (zákona ze dne 16. dubna 1919, č. 215 Sb. z. a nař., o zabrání velkého majetku pozemkového) pro celé území Československé republiky se sídlem v Praze, a v jehož ustanoveních § 4, § 6 a § 7 jsou vymezeny jeho kompetence; z těchto ustanovení zcela jednoznačně vyplývá, že tento úřad neměl pravomoc rozhodovat o převodu státem zabraného majetku na původního vlastníka. Tuto pravomoc tudíž nemohlo mít ani MZ poté, co nařízením č. 22/1935 Sb. (obsahujícím čtyři paragrafy) byl pozemkový úřad zrušen.

Skutečnost, že listina o sdělení MZ je opatřena označením správního orgánu, datem vydání, číslem jednacím a podpisem oprávněné úřední osoby, žádný význam vzhledem ke shora uvedenému nemá, přičemž ani nelze mít za to, že by její výroková část (i kdyby se za takovou dala považovat) byla určitá, neboť obsahuje jen negativní vymezení nemovitostí, na něž se nevztahuje, a navíc „svoluje…s výhradou even. oprav a doplňků…“.

Z toho plyne, že pro převod vlastnického práva ze státu na původního vlastníka musely být splněny obecné podmínky nabývání vlastnického práva převodem podle § 423 o. z. o. a násl., jak odvolací soud taktéž správně dovodil.

Podle tohoto ustanovení platilo, že věci, které mají již vlastníka, nabývají se prostředečně tím, že se právním způsobem převedou od vlastníka na jinou osobu. Podle § 424 o. z. o. právní důvod prostředečného nabytí zakládá se na smlouvě; na pořízení pro případ smrti; na soudcovském výroku nebo na nařízení zákona. Podle § 431 o. z. o. ku převodu vlastnictví nemovitých věcí musí býti nabývací jednání zapsáno do veřejných knih k tomu určených. Toto zapsání nazývá se vklad (intabulace).

Odvolacím soudem zjištěná skutečnost, že právní předchůdce žalobkyně se obnovení vkladu vlastnického práva k pozemkům domáhal již od roku 1926, ani zpráva nazvaná „Stav pozemkové reformy na velkostatku Teplá“ ze dne 10. 11. 1930, jakož i úřední záznam MZ ze dne 5. 4. 1946, č. j. 14879/46-IX-C/3, v němž je zmínka o protokolu ze dne 10. 4. 1938, na základě nějž se MZ a právní předchůdce žalobkyně dohodli o podmínkách vrácení dvorů Hamernického a Ludvičina a o výmazu vlastnického práva pro stát a obnovení vlastnického práva pro Premonstrátský řád, nejsou způsobilé nic změnit na závěru, že i po dni 25. 9. 1938, tedy poté, co MZ vydalo listinu o sdělení MZ, zůstal československý stát vlastníkem předmětných pozemků, neboť tato dohoda jednak předcházela vydání této listiny a kromě toho se v této listině výslovně uvádí, že „býv. Státní pozemkový úřad“ převzal mimo jiné i „nemovitosti dvora Hamrnického“ a „Ludvičin“, a že svoluje …, aby na základě tohoto prohlášení…bylo vymazáno vlastnické právo pro československý stát ve všech vložkách, v nichž je zapsán nemovitý majetek kláštera řádu praemonstrátů v Teplé, kromě nemovitostí shora uvedených…“.

Dovolatelkou odkazovaná rozhodnutí vztahující se k presumpci správnosti správních rozhodnutí proto na listinu o sdělení MZ z 25. 9. 1938 nedopadají.

Poukázala-li dovolatelka dále na shora uvedený závěr ve sdělení Ústavního soudu č. 477/2005 Sb., z nějž dovozuje, že usnesení Okresního soudu v Mariánských Lázních ze dne 22. 6. 1948, č. d. 1307/48, „osvědčuje platnost, účinnost a vykonatelnost listiny o sdělení MZ, na základě něhož došlo k zápisu vlastnického práva právního předchůdce žalobkyně (a k výmazu vlastnického práva Československého státu) k pozemkům v knihovní vložce č. 529 pozemkové knihy pro k. ú. M. L.“, pak k této námitce dovolací soud uvádí, že toto usnesení se jednak netýkalo pozemků, nýbrž - jak z této knihovní vložky (založené ve spise na čl. 215) vyplývá - obytného domu čp. „C.“ v M. L., přičemž vklad vlastnického práva státu do pozemkové knihy byl podle dalších zápisů v ní uvedených

rozporován rekursem, jakož i žalobou, a že se ani netýkalo předmětných pozemků, přičemž žádné další okolnosti převodu domu čp. 26 na právního předchůdce žalobkyně v řízení objasněny nebyly.

Z uvedených důvodů proto nelze přisvědčit názoru dovolatelky, že na základě listiny o sdělení MZ nabyla vlastnické právo k předmětným pozemkům a že byla jejich vlastníkem alespoň po část rozhodného období, neboť se nejednalo o správní akt, nýbrž jen předběžný souhlas MZ k dalším případným právním jednáním stran převodu pozemků zabraných státem na právního předchůdce žalobkyně podle obecného předpisu, tedy o. z. o.

V souvislosti s námitkami uvedenými pod bodem 4) dovolatelka neoznačila žádnou otázku hmotného nebo procesního práva, která by (podle jejího mínění) měla zakládat přípustnost dovolání ve smyslu § 237 o. s. ř. a na jejímž řešení rozhodnutí odvolacího soudu závisí, pouze uvedla, že přípustnost dovolání je dána tím, že se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu, konkrétně rozhodnutí sp. zn. 28 Cdo 1752/2000 a sp. zn. 22 Cdo 1400/2004, a od rozhodovací praxe Ústavního soudu, jmenovitě od nálezů sp. zn. I. ÚS 485/98, a sp. zn. II. ÚS 386/99.

Ustálená rozhodovací praxe dovolacího soudu k vymezení přípustnosti dovolání dovodila, že požadavek, aby dovolatel v dovolání uvedl, v čem spatřuje splnění předpokladů přípustnosti dovolání, je podle § 241a odst. 2 o. s. ř. obligatorní náležitostí dovolání, a že může-li být dovolání přípustné jen podle § 237 o. s. ř. (jako v této věci), je dovolatel povinen v dovolání vymezit, které z tam uvedených hledisek považuje za splněné, přičemž má-li být dovolání přípustné proto, že „napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu“, musí být z obsahu dovolání patrno, o kterou otázku hmotného nebo procesního práva jde a od které „ustálené rozhodovací praxe“ se řešení této právní otázky odvolacím soudem odchyluje (srov. např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 25. 9. 2013, sp. zn. 29 Cdo 2394/2013, uveřejněné pod číslem 4/2014 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, jakož i stanovisko pléna Ústavního soudu ze dne 28. 11. 2017, sp. zn. Pl ÚS-st. 45/16, uveřejněné pod číslem 460/2017 Sb.). Uvedeným požadavkům na vymezení přípustnosti dovolatelka stran námitek uvedených pod bodem 4) v řešené věci tedy nedostála.

Dovolání, které neobsahuje údaje o tom, v čem dovolatel spatřuje splnění předpokladů přípustnosti dovolání, je vadné, přičemž podle § 241b odst. 3 o. s. ř. dovolatel může takové vady odstranit z vlastní iniciativy nebo na výzvu soudu jen do uplynutí lhůty k dovolání. Marným uplynutím této propadné (prekluzivní) lhůty se původně odstranitelné vady dovolání stávají neodstranitelnými (srov. např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 18. 6. 2003, sp. zn. 29 Odo 108/2002, uveřejněné pod č. 21/2004 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, nebo usnesení téhož soudu ze dne 27. 1. 2005, sp. zn. 29 Odo 1060/2003, uveřejněné pod č. 31 v časopise Soudní judikatura, roč. 2005). Dovolání tak trpí vadou, jež nebyla ve lhůtě (§ 241b odst. 3 o. s. ř.) odstraněna a pro niž nelze v dovolacím řízení pokračovat.

Pakliže dovolatelka tvrdí, že „mezi ní a státem došlo ke konsensuálnímu právnímu jednání vedoucímu k převodu vlastnického práva k předmětným pozemkům ze státu na ni“, a nesouhlasí se závěrem odvolacího soudu, že „pokud její návrh na vklad vlastnického práva k pozemkům není k dispozici, vkladové řízení o nich neproběhlo“, vytváří tím vlastní verzi skutkového stavu věci, odlišnou od skutkových zjištění odvolacího soudu. Nejvyšší soud již dříve akcentoval, že uplatněním způsobilého dovolacího důvodu ve smyslu § 241a odst. 1 o. s. ř. není zpochybnění právního posouzení věci, vychází-li z jiného skutkového stavu, než z jakého vyšel při posouzení věci odvolací soud.

Pokud dovolatelka pod bodem 5) odvolacímu soudu vytýká, že se nezabýval jí předloženými důkazy o postupu podle zákona č. 142/1947 Sb., přestože je ona pokládá za stěžejní a prokazující jak existenci skutečností uvedených v § 5 zákona č. 428/2012 Sb., tak existenci samotného vlastnického práva k

předmětným pozemkům v rozhodném období dle zákona č. 428/2012 Sb. (po 25. 2. 1948), a jimiž prokazuje i svoji aktivní legitimaci, a že nepřihlédl k jejím tvrzením a důkazům, jež mají zásadní vliv na zhodnocení projednávané věci, takže v tomto ohledu se odchýlil od rozsudků Nejvyššího soudu ze dne 25. 5. 2011, sp. zn. 23 Cdo 1488/2009, a ze dne 4. 1. 2001, sp. zn. 21 Cdo 65/2000, v nich byly řešeny případy, kdy odvolací soud pominul rozhodné skutečnosti, které byly provedenými důkazy prokázány nebylo vyšly za řízení najevo, pak nejde o uplatnění jediného možného dovolacího důvodu uvedeného v § 241a odst. 1 o. s. ř., nýbrž o dovolací důvod zakotvený v § 241a odst. 3 občanského soudního řádu, ve znění účinném do 31. 12. 2012, dle kterého platilo, že je-li dovolání přípustné podle § 237 odst. 1 písm. a) a b), popřípadě podle obdobného užití těchto ustanovení (§ 238 a 238a), lze dovolání podat také z důvodu, že rozhodnutí vychází ze skutkového zjištění, které nemá podle obsahu spisu v podstatné části oporu v provedeném dokazování.

© EPRAVO.CZ – Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

## Další články:


- Odpovědnost za vady
- Náhrada nákladů na výživu pozůstalých (jiných) osob
- Mezinárodní příslušnost ve věcech rodičovské zodpovědnosti
- Smlouva o dílo (exkluzivně pro předplatitele)
- Spotřebitelský úvěr (exkluzivně pro předplatitele)
- Starobní důchod (exkluzivně pro předplatitele)
- Veřejná obchodní společnost (exkluzivně pro předplatitele)
- Vypořádání SJM (exkluzivně pro předplatitele)
- Přiměřené protiplnění
- Předkupní právo
- Ochrana osobnosti